

tičnega mišljenja, predstavljanja, etičnega in estetskega vrednotenja), prav tako pa moramo z vprašanji sprostiti učenčovo čustveno napetost. Učence navadimo delati s knjigo, saj lahko razne podatke sami poiščejo v leksikonih, literarnozgodovinskih učbenikih, slovarjih, na zemljevidih itd. Oblike pouka se spreminjajo, lepo priložnost imamo za skupinski pouk, zlasti pri obravnavi epskega dela. Z odgovori učencev na listkih ali na ustna vprašanja pouk individualiziramo. Odgovori učencev so nam tudi kažipot do njih samih. Ugotovimo, kakšna je njihova življenjska zrelost in tako laže najdemo zanje primerne naloge.

Pri sodobnem pouku književnosti je zelo pomembna povratna informacija, ki učence čustveno in miselno spodbuja. Pri analizi Prešernovega soneta *Življenje ječa* so učenke 2. letnika PTŠ na vprašanji *KAJ JE ŽIVLJENJE, KAJ JE SMRT* odgovorile zrelo in v lepši jezikovni obliki, kot je bilo pričakovati.

Primeri: *Življenje je borba* (večkrat). *Življenje je sreča* (večkrat). *Življenje je zame pot, polna zaprek*. *Človek jih le s trdno voljo premaga, včasih pa kljub trdni volji klone in ne more naprej*. — *Življenje je svoboda*. — *Življenje je zame polno preprek, katerih se brez dobre volje ne da premagati*. *Te imam pa jaz zelo malo, zato me skrbi, kako bo*. — *Večna borba z ljudmi in s samim seboj za obstoj*. — *Življenje je dolga črta, ki teče iz dneva v dan, dokler je ne ustavi smrt*. — *Življenje je zame včasih nekaj lepega, vendar bi v določenih žalostnih trenutkih raje videla, da me ne bi bilo*. — *Življenje je reka, ki teče*

v neskončnost. Spremljajo jo nevihte in sonce. — *Življenje je pot, na kateri se vsi srečujemo*. — *Življenje je doživetje srečnih in žalostnih dogodkov*.

Smrt je izguba, bolečina. — *Smrt je konec trpljenja*. — *Smrt je za vsakega človeka najbolj usoden trenutek*. — *Smrt je zame nekaj, kar si ne morem predstavljati*. — *Nisem preiščevala*. — *Smrt je zame nekaj strašnega, vendar bomo morali vsi umreti*. — *Smrt je konec radosti*. — *Smrt je nekaj žalostnega (večkrat)*. — *Smrt je izguba bližnjega*. — *Smrt je delo narave, brez nje tudi ne bi bilo življenja*.

Povratna informacija je sledila takoj. Po branju teksta je nastala čustveno nabita tišina, ki je sama od sebe terjala emocionalno pavzo in obenem dokazovala, da so učenke pesem razumele.

Ni jim bilo več težko ugotoviti Prešernove življenjske stiske in lepoto njegove izpovedi, kar je bilo pri stari metodi precej trd oreh.

Sodobna organizacija pouka književnosti je vsekakor boljša, izziva pa tudi nekaj vprašanj: *Kako obravnavati različne besedne umetnine? Kako ocenjevati znanje učencev? Kje najti čas za temeljito pripravo, ki jo sodobna organizacija pouka književnosti zahteva? Kako organizirati zaključne izpite, če upoštevamo sedanje učne načrte?*

Nova metoda spreminja namreč vse faze učnega procesa.

Urška Snedic
Poklicna tekstilna šola
Tekstilni center Kranj

JUGOSLOVANSKI SEMINARJI ZA TUJE SLAVISTE

V Jugoslaviji organiziramo vsako leto kar pet slavističnih seminarjev, ki se jih vsakokrat udeleži več ko 400 tujih slavistov; med njimi so ugledni znanstveniki, univerzitetni profesorji in učitelji, lektorji za slovenščino in druge jugoslovanske jezike na tujih univerzah, srednješolski profesorji, prevajalci in študentje.

Nekaj skupnega imata med temi seminarji slovenski in makedonski. Oba trajata 14 dni, posvečena pa sta problemom slovenske oz. makedonske etnične skupnosti. Slovenski seminar (vsako leto ga organizira Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani, finan-

cirajo pa RIS, Znanstveno raziskovalna ter kulturna skupnost SRS; njegovo vodstvo se menja; letošnjega, devetega, ki je bil od 2. do 14. julija, je vodil doc. dr. Matjaž Kmecl) je po svoji zgradbi tridelen — posvečen je problemom slovenskega jezika, literature in kulture, ki jih udeleženci spoznavajo na posebnih predavanjih (po dve vsak dan) in lektoratih (lektorati slovenskega knjižnega jezika so prilagojeni znanju udeležencev in so obvezni, fakultativna pa sta lektorata iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika in dialektologije).

Letošnji slovenski seminar, ki se ga je udeležilo 125 slavistov iz 18 držav (te šte-

vilke drugi jugoslovanski seminarji ne dosegajo, je bil posvečen aktualni in nerešeni koroški problematiki (2/3 predavanj), ki je prav zadnji čas spet stopila v ospredje, obenem pa so prav za to priložnost napisana predavanja razkrila in ponovno opozorila na številna nerešena vprašanja in probleme, ki jih poraja neizpolnjevanje 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Makedonci so pod vodstvom prof. dr. Boža Vidoeskega svoj seminar organizirali letos šestič — od 16. do 31. julija v Skopju in Ohridu. Tudi njihova predavanja so posvečena problemom jezika, literature in kulture, le da je bilo pri njih letos večje število jezikoslovnih tem (kar 10 predavanj).

Ostali trije jugoslovanski seminarji se že po svoji zasnovi ločijo od prvih dveh. Zagrebačka slavistična škola — organizira jo filozofska fakulteta zagrebškega vseučilišča (letos so jo organizirali tretjič, v času od 22. julija do 5. avgusta, vodil pa jo je doc. dr. Franjo Grčević), traja tri tedne — prvih štirinajst dni je v Dubrovniku, zadnji teden pa se preseli v Zagreb. Drugačna je tudi organizacija te poletne šole — poleg obveznih lektoratov hrvatskosrbskega jezika, ki so prav tako organizirani glede na stopnjo znanja udeležencev, imajo še dodaten intenzivni avdivizualni tečaj za popolne začetnike, organizirana pa sta tudi dva fakultativna tečaja slovensčine oz. makedonščine. Kot edini v Jugoslaviji pa organizirajo Zagrebčani tudi literarnozgodovinske proseminarje, ki se največkrat navezujejo na teme posameznih predavanj. Literaturi je posvečena tudi večina predavanj: v letošnjem programu jih je bilo 22, tematsko pa so bila povezana v dva cikla — stara hrvatska književnost ter hrvatska književnost XX. stoletja. Po eno predavanje je bilo posvečeno makedonski oziroma slovenski sodobni dramski ustvar-

jalnosti (doc. dr. Aleksander Šljivarić, Gezeza sodobne slovenske drame).

Daljšo tradicijo ima Seminar za strane slaviste, ki ga je to pot organizirala filozofska fakulteta iz Sarajeva (letošnji je bil 24. po vrsti, in sicer v času od 30. julija do 18. avgusta, vodil pa ga je prof. dr. Svetozar Marković). Tudi ta seminar traja tri tedne — prvih štirinajst dni je v Zadru, en teden pa v Sarajevu. Po notranji organizaciji je seminar podoben zagrebškemu — tudi oni imajo poleg obveznih lektoratov srbohrvaškega jezika fakultativna tečaja slovensčine in makedonščine in tudi pri njih je večina predavanj (2/3) posvečena problemom literarne zgodovine. Glede na jugoslovansko tradicijo tega seminarja vabijo nanj tudi večje število predavateljev iz drugih univerzitetnih centrov; med njimi so letos povabili 4 Slovence.

Drugačna od vseh teh seminarjev so srečanja, ki jih pod vodstvom prof. dr. Slobodana Markovića organizira Mednarodni slavistični center SR Srbije. »Skup slavista« traja tri tedne (letos tretjič, od 2. do 20. septembra), prireajo pa ga v Beogradu, Prištini in Novem Sadu. (Podrobnejše poročilo o njem gl. v naslednji številki!)

Pomen vseh teh jugoslovanskih seminarjev je velik in zanimanje zanje iz leta v leto narašča. Spričo kvalitetnih predavanj (na vseh tečajih predavajo naši najvidnejši strokovnjaki) in dobro organiziranih lektoratov je morda njihov največji pomen prav v širjenju poznavanja naših jezikov in kultur. K temu bi veliko prispevali tudi zborniki predavanj, ki bi bili dostopni širšemu krogu poznavalcev; žal pa je zaenkrat le slovenskemu seminarju uspelo, da je predavanja vsako leto izdal kot posebno publikacijo, letos celo že pred začetkom seminarja.

Alenka Logar-Pleško
Filozofska fakulteta v Ljubljani

PISMO REVIJI »JEZIK IN SLOVSTVO«

V prvem dvojnem zvezku *Jezika in slovstva* za leto 1971-72 (št. 1—2) ste objavili recenzijo moje razprave *Glavne smeri v medvojni slovenski literaturi* avtorja M. Kmecla.* M. Kmeclu sem zelo hvaležna za dobrohotno oceno mojega dela, vendar čutim potrebo, da izrazim nesoglasje z nekaterimi postavkami v njegovi oceni literarnih tokov.

Opomba uredništva: Polemično pismo je prejšnje uredništvo prejelo že pomladi, vendar prepozno, da bi ga še bilo mogoče objaviti v zadnji številki preteklega letnika JiS. Medtem je izšlo v moskovski reviji »Sovjetskoje slavjanovedenje«. Kot je razvidno, gre za polemičen odziv na že nekoliko oddaljeno poročilo o avtoričinem prikazu slovenske književnosti med obema vojnama; v poročilu je pisec zapisal tudi nekaj misli o sovjetski nerealistični književnosti dvajsetih let in o odnosu sovjetske literarne vede do te književnosti; nanje polemika meri.